

Бабчук Ю. Й.

*кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри іноземних мов природничих факультетів,
Київський національний університет імені Тараса Шевченка*

ВПЛИВ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА ПРОЦЕС НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ

Поширення сучасних інформаційних технологій, гаджетів, та інших жанрів віртуальної комунікації створюють умови створення таких технологій та програм шляхом запуску різних проектів і кампаній, наприклад, Endangered Languages Project (Google), The Endangered Language Fund, European Language Diversity For All Program [1].

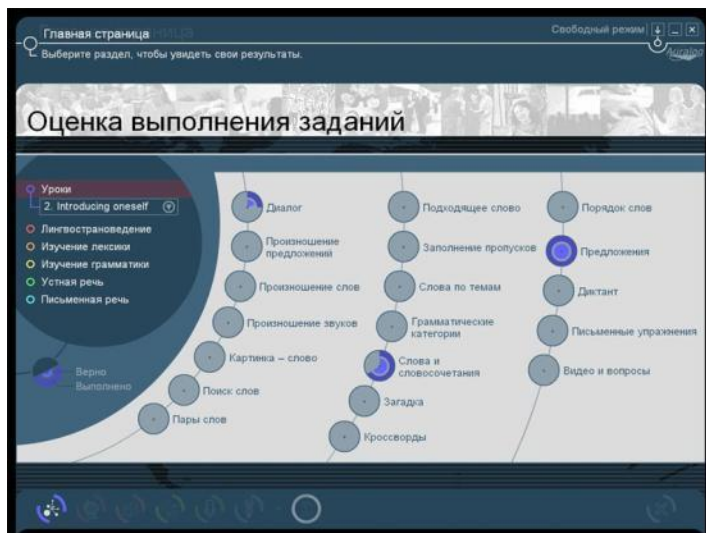
У зв'язку з цим збільшуються перспективи таких галузей науки, як сучасна фонетика, зокрема в прикладному аспекті. Удосконалення та розробка нових педагогічних технологій вимагає результатів досліджень у сфері аналізу та синтезу мовлення. У сучасних підручниках для вивчення іноземних мов з метою корекції вимови, для ведення діалогу з комп'ютером використовуються фонетичні розробки з цього напрямку. Все більше залучаються програми синтезу та розпізнавання мовлення, що сприяють створенню своєрідних мовленнєвих тренажерів для ефективного вивчення мов. У сфері штучного інтелекту використовуються програми синтезу та розпізнавання мовлення. Багато зарубіжних досліджень у сфері просодії проводяться з метою вдосконалення комп'ютерних програм різного виду мовлення [4; 5].

Сучасні програми дають можливість дослідити як групі так і індивідуальні особливості реалізацій мовленнєвих одиниць, включаючи різні параметри: перцептивні, артикуляційні та акустичні, визначити та верифікувати особу за голосом, визначити емоційний стан мовця за мовленням [2, с. 128].

Одними з найбільших досягнень зарубіжних фонетистів можна є створення адаптивних автоматичних транскрипторів, формування машинних мовленнєвих фондів та баз даних, орфоепічних словників, аудіовізуалізацію мовлення, розробку мовленнєвих комп'ютерних діалогових систем, систем синтезу «текст-мовлення» [1, с. 15].

Багато сучасних перерахованих вище технологій використовуються у вищих навчальних закладах під час створення навчальних інтерактивних курсів з різних дисциплін. Tell me More є однією з таких інтерактивних комп'ютерних систем [3].

Важливою складовою програми є можливість перевірки ходу виконання кожного завдання та його оцінювання за допомогою інтерактивного графіка (див. рис. 1). Викладач або користувач, які вивчають мову самостійно, можуть бачити якість виконання завдань, робити аналіз над помилками, повторно виконувати завдання для закріплення пройденого матеріалу.

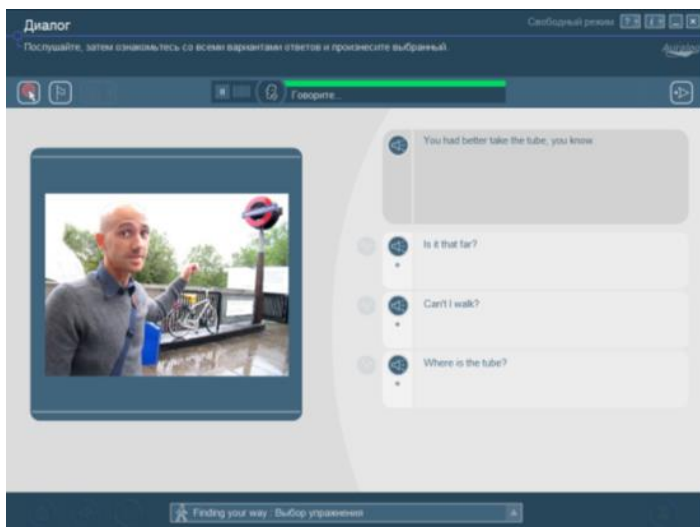

Рис. 2. Меню програми з оцінюванням виконаних завдань окремих тем

За допомогою даної програми можна розвивати комунікативні здібності студентів, так як в основі завдань для вивчення тем представлені інтерактивні багаторівневі діалоги, які демонструють поширені ситуації побутового та ділового спілкування (див. рис. 2).

Вправи з цього курсу розвивають мовленнєві навички та значно розширюють словниковий запас. За допомогою цієї програми можливо вести вільний діалог з комп'ютером, який може збільшуватись або зменшуватись залежно від відповідей.

Програма Tell me More представлена різними новітніми технологіями, такими як система розпізнавання, синтезу мовлення, візуалізація вимови, тривимірна анімація роботи органів мовлення, фіксована система виявлення помилок усного мовлення.

Рис. 2. Інтерактивний діалог між комп'ютером та студентом

Створення та залучення різноманітних інформаційних технологій вимагають активної участі висококваліфікованих аудиторів, лінгвістів, викладачів які мають здійснювати контроль за транскрипцією мовлення навіть в умовах застосування програм автоматичного розпізнавання і синтезу мовлення.

Список використаних джерел:

1. Ю.М Захарова «Діалог з комп'ютером: використання сучасних комп'ютерних технологій у навчанні іншомовній комунікації» на міжфакультетських науково-методичних семінарах. Використання сучасних мультимедійних технологій у методиці викладання іноземних мов, Київ, с. 42-50, 2010.

2. Л.С Златоустова, С.А Крейчи «Акустические параметры эмоциональной речи в реальных речевых ситуациях» на XI сессии Российского акустического общества. Акустика речи. Медицинская и биологическая акустика. Москва, с. 128-134, 2001.

3. Програма Tell Me More. [Електронний ресурс]. Доступно: www.tellmemorestore.com/Learn-English-with-TELL-MEMORE-s/65.htm. Дата звернення Трав. 05, 2019.

4. Pallier Ch., Cutler A. Prosodic Structure and Phonetic Processing. 2011. [Електронний ресурс]. Доступно: <http://cogprints.esc.soton.ac.uk/archive/00000931/00a0288>. Дата звернення Жовт. 05., 2019.

5. Zaki A. Generation automatique de l'intonation de la langue arabe standart. – Quatriemes rencontres Jeunes Chercheurs en Parole, Mons, 11-14 Sept, p. 6, 2001.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-281-7-5>

Боговик О. А.

*кандидат філологічних наук,
доцент кафедри філології та перекладу,
Український державний університет науки і технологій*

МІЖКУЛЬТУРНА МЕДІАЦІЯ ЯК ПРОБЛЕМА ПЕРЕКЛАДУ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ

У загальнозрозумілому найпростішому трактуванні переклад розуміється як діяльність, що спрямована на створення вторинного тексту з первинного іншою мовою, аби зробити його доступним для нової аудиторії. Перекладач виконує роль медіатора, який перетворює смисли на такі, що стають доступними і зрозумілими іншомовній аудиторії. Одним з найскладніших завдань, яке постає перед перекладачем, – глумачення культурних контекстів носіїв однієї мови іншомовним адресантам. Для простого відтворення, аби донести основний зміст повідомлення, подекуди достатньо використання електронного перекладача, але у цьому разі сенси і відтінки значень залишаються поза повним розумінням тексту. Натомість, адекватний переклад включає повторне формулювання тексту для нової аудиторії, а перекладач стає автором вихідного продукту.

Зазвичай діяльність перекладача вкладається у формулу *автор повідомлення* → *перекладач* → *реципієнт повідомлення*, але може деталізуватися та уточнюватися в залежності від ракурсу, під яким розглядається процес перекладу, із врахуванням задач, які стоять перед перекладачем. В контексті зазначеної теми, яка стосується перетину мовних та культурних кордонів, формула зазнає розширення і отримує вигляд: *автор повідомлення* + *культурна композиція* → *перекладач* + *фонова інформація* + *фонові знання* → *реципієнт повідомлення*.

Варто зазначити, що фонова інформація – це незалежна від рівня обізнаності перекладача система понять, що міститься в основі кожного конкретного тексту. Натомість фонові знання – це засвоєна автором перекладу інформація [1, с. 62].

Очевидно, що фонові знання дозволяють перекладачеві більш глибоко зануритися в «чужий» іншомовний культурний простір і здійснити